

IV. évfolyam, 55. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona
Egyes szám ára 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

UJVIDÉK, 1908.
Július 9. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi s anyagi ré-
szét illető közlemények intézendők
Ilyen közleményeket és megkeresé-
seket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A végrehajtási törvényről.

Írta: Mérey Lajos orsz. képviselő.

Az 1881. évi XL. t.c.-nek, vagyis a végrehajtási törvénynek módosítására vonatkozó igazságügyminiszteri törvényjavaslat, — mi tagadás benne — erős véleménykülönbségekkel találkozott, nem csak a függetlenségi pártban, hanem a képviselőház összes pártjainál. Két irányzatnak egymással ellentétes álláspontja keltette a vitákat. Az egyik álláspont a kereskedelmi, a másik a mezőgazdasági érdekek háttérét árulja el.

A kereskedelmi érdekek álláspontjára helyezkedők véleménye szerint ez az új törvényjavaslat úgy az igazságügyminiszternek, mint az igazságügyi bizottságnak szövegezése szerint különösen a hitelezőknek lehet nagy ártalmára. Legerősebb érvül erre nézve azt hozzák fel, hogy a javaslat második szakaszában a végrehajtást szenvedők javára az ingóságoknak oly nagy száma vonatkozik el a végrehajtás elől s ekképpen a hitelezők elől, hogy ezen szakasznak intézkedései a kereskedelemnek nagy hátrányára fognak szolgálni, mert az ugynevezett kismembereknek, vagyis a kisiparosoknak, kézműveseknek, kisgazdáknak ingóságaira ezentúl hitelt nyújtani nem lehet, amiáltal a nemzetnek nagy osztályai tulajdonképpen a hitelezés igénybevételétől teljesen elesnek, elzártnak. Ezen magában véve sok alappal bíró érveléssel szemben a mezőgazdasági álláspont hívei azt mondják, hogy számos rosszhiemű és rosszlelkű hitelező az 1881. évi XL. t.c. intézkedéseit mindenféle ügyeskedéssel, sőt furfangokkal kiaknázva, számtalan kismembernek tönkrevetését okozza.

Mi tagadás benne, a jelenleg érvényben lévő végrehajtási törvény folytán 27 évi fennállása óta megbízható statisztikai adataink szerint csakugyan nagyon sok kis ember ment tönkre a törvény hézagossága, sőt lazasága folytán.

Mindkét álláspontnak hívei összhangzóan fogadják az új törvényjavaslatnak azon intézkedéseit, melyek az eddigi törvény 56. §-a szerinti visszaéléseket megszüntetni s ezentúl lehetetlenné tenni hivatják. Köztudomású tény, hogy ezen 56. §-a szerint olyan tulajdonosoknak ingatlanait is árverés alá lehetett vonni, amelyek egyáltalán senkinek javára megterhelve nem voltak, vagy legalább

amelyeken a társtulajdonosok ellen felépő hitelezőnek követelése nem volt. Számtalan esetben történt, hogy az ingatlanok társtulajdonosai közül valamelyik az ő saját részét kéz alatt eladni vonakodott. Ilyenkor az illető venni akaró, hogy célját elérhesse, úgy segített a dolgon, hogy a másik társtulajdonos részét terhelte meg, vagy az azon levő jelzálogterhet vette magához és azután a végrehajtási törvény 56. §-a alapján árverést kért az egész ingatlanra és így forgatta ki az eladásra vonakodó tulajdonost.

A mostani javaslat szerint a 56 §-nak idevonatkozó intézkedései teljesen hatályukat veszítik és így az említett *meszterkedéseknek vége szakad*. A javaslatnak ezen része már önmagában véve is olyan üdvös, hogy azért a törvény módosítását eszközölni érdemes, mert hiszen a törvényhozásnak nem szabad azon főnák álláspontra helyezkedni, mintha csak nagy terjedelmű, sok intézkedésre kiterjedő törvényeket lenne méltó meghozni, hanem okszerűen a gyakorlati élet tapasztalataival számolva, gyors segínyt nyújt ott, a hol azt az állampolgárok bajai szükségessé és indokoltá teszik. Ezen tekintetben tagadhatatlan, hogy a végrehajtási törvény módosítására vonatkozó javaslat sok üdvös intézkedést tartalmaz magában és azon intézkedései, melyek az ellentétes vélemények között nem vitások, a nemzet alsóbb néprétegeire kétségtelenül rendkívül előnyösöknek fognak bizonyulni.

Ha figyelembe vesszük, hogy ezentúl nem lesznek lefoglalhatók a tisztviselőknek, hivatalnokoknak és egy egész sor hasonló állású állampolgároknek házi ingóságai, nevezetesen butorai, ruhái, ágyneműi, fehérneműi, kályhái, tűzhelyei, konyhaedényei és ami legfőbb, fizetésüknek 2000 koronát meg nem haladó része; nem lesznek lefoglalhatók az iparosoknak, kézműveseknek, napszámosoknak foglalkozáshoz szükséges eszközei, munkaszerei, sőt anyagkészletei sem; nem lesz lefoglalható a 12 holdas kisbirtosoknak vetőmagja, igavonó jószágai, takarmánya, szalmája és gazdasági eszközei és nem lesznek március 15-től november 17-ig árverés alá bocsáthatók a nagyobb birtokosoknak lefoglalt gazdasági ingóságai, felszerelése stb. mindezek oly kézzel fogható bizonyítékok, melyekért úgy az igazság-

ügyminisztert, mint az egész törvényhozást minden tárgyilagossággal elfogulatlan ember csak örömmel üdvözölheti.

Igaz ugyan, hogy ez az új törvényjavaslat magát az egész végrehajtási kérdést nem öleli fel teljes egészében és a gyakorlati életben helyteleneknek bizonyult intézkedéseit mindenképp nem változtatja meg. De erre nézve igazat kell adni az igazságügyminiszteri javaslat indokolásának, amely szerint a végrehajtási törvényt a maga teljében és egészében maig csak a polgári törvénykezés és a telekkönyvi rendtartás új javaslatainak letárgyalása s illetve életbeléptetése után lesz célszerű megalkotni.

Több oldalról emeltek kifogást az új javaslat ellen, különösen a nagyobb ingatlanok tekintetében arra való hivatkozással, hogy Ausztriában ezelőtt 12 évvel az 1896. é. május 27-iki végrehajtási törvényvel oly védelemben részesült az ingatlan birtok, nevezetesen a mezőgazdaság, melyet minálunk, hol köztudomás szerint a lakosság 75%-a, él a mezőgazdaságból, meghonosítani annál indokoltabb. Nevezetes pl. az osztrák végrehajtási törvénynek 252. §-a, amely a gazdasági felszerelést csakis magával az ingatlannal engedti árverés alá bocsátani. Az ilyen intézkedés rendkívül előnyére szolgál úgy a gazdaságnak, mint a gazda hitelének, mert amikor mindenki tudja, hogy a gazdaság megmunkálására szükséges felszerelést külön eladni s ezáltal a földnek megmunkálását talán a legégetőbb szükség esetén, mondjuk most az aratási és eséplési időszakban, lehetetlenné tenni kizárt dolog, természetes, hogy az illető gazdának hitele ezáltal erősödik, a mennyiben egész évi munkájának és fáradozásának gyümölcsétől, vagyis birtokának termésétől semmiféle rosszlelkű hitelező meg nem foszthatja.

A mi új végrehajtási törvényjavaslatunk közeledett nem egy pontban az osztrák végrehajtási törvényéhez. De hiszen bármily éles legyen az ellentét politikai tekintetben a két állam között, mindazt, a mi gazdasági tekintetben helyes, elfogadni bárkitől, ha észszerű, nem szégyen. Nevezetes újítás pl. az, hogy ezentúl az árverés alá kerülő ingatlanokat bármily poton áron megvenni nem lesz lehetséges, mert az egyik szakasz szerint a házbéradó alá eső ingatlanoknál a kikiáltási árnak legalább fele, egyéb adó alá esőknél

BOGDÁNY és TÁRSA
UJVIDÉK,
Vármegye-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

OT,
ákat

S
rise-

00000

00000

00000

00000

00000

00000

00000

Kérjen határozottan Globin-t
Fritz Schultz jun. A. G. Gyárától.

BLUZZKÜLÖNLEGESSÉGEK

34-52

KRÓN KÁROLY FIA
DIVATÁRUHÁZÁBAN
U J V I D É K E N.

legalább 2/3-a igérendő be az árverező által és ha ilyen vételár ajánlat nem történik, akkor az árverés felfüggesztendő. Ezen intézkedés is sok visszaélésnek állja útját. S ha még hozzátesszük, hogy az utóajánlatokkal tett szomorú tapasztalatokat itt célszerű korlátozásokra használja fel az új javaslat: el kell ismerni, hogy csakugyan a mérlege jelentékenyen nagyobb súlyal nehezedik le az üdvös újításokat tartalmazó serpenyőbe, semhogy a másik, a melyen a kereskedelemre hátrányos rendelkezéseket vélt foglaltatni a függetlenségi pártnak néhány érdemes tagja.

Egy régi közmondás szerint: Usus nos plura docebit. Reméljük a jobbat, a közel jövő be fogja bizonyítani, hogy a képviselőház a mostani ülészak legvégén az új végrehajtási törvényvel oly munkát végzett, mely az egész nemzetre nézve hosszú időközön át a legszélesebb társadalmi rétegeknél üdvösnek fog bizonyulni.

Az új szervezeti szabályrendelet tegnap érkezett le a belügyminisztériumtól. Az anyakönyvi osztály, az árvaszék és a műszaki osztályra vonatkozó megjegyzésektől eltekintve, teljesen jóváhagyatott a közgyűlés által elkészített szervezeti szabályrendeletünk. A július hó 14-én tartandó közgyűlésen kerül tárgyalásra a belügyminiszternek erre vonatkozó leirata, amikor a kívánt változtatásokat megtéve, a végleges jóváhagyás értesülésünk szerint még e hó végére fog a minisztériumtól leérkezni és az általános tisztújításra vonatkozó pályázati hirdetmények már az új szabályrendelet alapján kiíratni.

Pályaválasztás.

Gyermekre és szülőre nézve nincs fontosabb, egész nemzedékek jövőjére kiható, életbevágóbb kérdés, főleg tanév végén, mint a pálya helyes megválasztása. Gyermekre és szülőre egyaránt örömet, de bánatot és fájdalmat is hoz a tanév befejezte. A jó bizonyítvány feledtetni a szülővel azt a sok áldozatot, mit gyermeke taníttatására — sokszor nélkülözések árán is hozott, a rossz bizonyítvány pedig megsemmisíti a szülőknél gyermekük tanulásához fűzött reményeit és terveit, főleg akkor, mikor itt az ideje, hogy a gyermek jövő pályája iránt határozni kellene.

Elődeink az ilyen csekélységen sokkal könnyebben túltették magukat. A fiu — így hangzott a szülői döntés — tanul s akkor tovább járhat iskolába, hadd legyen *ur* belőle; vagy: nincs kedve a tanuláshoz akkor hát legyen „inas: suszter vagy szabó“.

A mai felfogás egészen más természetű és épenséggel beteges tünetnek kell tartanunk, hogy a fiainkból *minden körülmények között urat* akarunk nevelni, mit sem törődve azzal, van-e hajlamuk és képességük a tanuláshoz, vagy nincs. Az a körülmény, hogy a tanulás manapság mind nehezebbé válik, a szükséges költségek az anyagilag kevésbé tehető szülőre nézve jóformán elviselhetlenek s ezenfelül némely pályára oly sokan tördülnek, hogy a tanulmányok sikeres befejeztével is alig van kilátás állásra: nem egy apát megfosztja éji nyugalmatól s nem ritkán kétségbe ejti, mert látszólag nincs kivezető út. De itt állapodjunk meg s tekintsünk kissé körül.

Az a régi felfogás, hogy iparosnak mindenki jó, még akkor is, ha más pályára nem való, ma már alapjában téves és hamis. Megtanítanak erre azok az államok és népek, amelyek sokkal magasabb nivóra emelkedtek épen az által, hogy az iparnak és kereskedelemnek jóval nagyobb fontosságot tulajdonítanak és tényekkel bizonyították, hogy *ipar és kereskedelem*, ha alapos *tudással* párosul, ésszerű üzem mellett nemcsak tisztességes megélhetést nyújtanak, hanem épenséggel alapkövét képezik az államok felvirágzásának.

Valjon az iparos vagy kereskedő jól felfogott és jól betöltött hivatását nem-e kell fölébe helyezni a sok esetben nyomorgó és tengődő tisztviselő pályájának? Vagy jobb szeretjük látni, hogy gyermekünk — ahelyett hogy tekintélyes, jómódu és megbecsült polgárrá legyen, mint önmagával s az egész világgal meghasonlott és elégedetlen ember bolyongjon, sehol otthon ne érezze magát, csak azért, mivel a szülők támaszkodva vagyontukra és beteges önérzettől sarkalva, gyermekükből valami jobbat, nagy urat akarnak csinálni, anélkül, hogy kedve vagy hajlandósága volna a reá erőszakolt hivatáshoz, miáltal a kedves otthontól is elzárják az útját.

Valóban nincs boldogtalanabb, mint aki úgy érzi magát otthonában, mintha nem volna otthon. Az olyan ember, akit hajlama ellenére kényszerítenek egy előtte talán nemcsak nem kedves, de épenséggel gyűlölt pályára: egész életén át küzd sorsa ellen, annak az élet semmi örömet nem nyújt, mert a szükség kényszeríti reá és végtére is bele veti magát a viharos élet sodró árába, hol csakhamar alá is merül.

Szülők, akik gyermekeitek javáért aggódtok, jól vigyázzatok, hogy a látszatot

TÁRCA.

Gyermekeink Erdélyben.

(Vége).

Gyimes volt a kirándulás legtávolabbi pontja s innen kezdve — rövid kitérésekkel — visszautazóban volt a társaság. Ez a visszautazás azonban korántsem maradt megállások, utmegszakítások s a nevezetességek egész sorozatának megtekintése nélkül.

Tusnádfürdőn visszatérőben is időzött a kiránduló ifjuság, hogy istenhozzadot mondjon Erdély eme legszebb fenyvesének, melynek hegyi utjairól oly szép a kilátás a völgyben végighömpölygő Alutára és lombdős anyjára, a Hargitára, melynek jobb emlőjéből a Maros, balkeblén pedig épen az itt is még gyermek Olt nyeri táplálékát.

Öregeste tért meg a vonat az iskola különkocsijával Brassóba. Immár a harmadik éjszakát töltvén ebben a kiesfékvésű városban, reggel ennek is végső bucsut mondott a kis expedíció. Már messze járt a vonat, már készült elbujni a Barcaságot északról szelő hegyek-dombok mögé, még mindig látható volt a hátulsó kocsiból, mint egy hatalmas fenyőszál — az Árpád szobra a Cenktetőn.

Állj szobor időtlen időig s lengje át a Te szellemed, dicső Apánk, az előtted elterülő síkságot épügy, mint a bérceket, melyek mö-

götted emelkednek. S adja az Ur, hogy minél előbb a Te nyelveden szóljon lábaidnál a hozzád felfaradó német, melynek hazát adál s ha egykor, mint anyókák látnak viszont e fiatal leányok, magyar dal zengjen magasztalásodul.

A vonat tovarobogott s mintha csak átvágtatott volna hosszú évszázadokon, honunk megalapítójának szobrától, nemzeti történetünk ókorából egyenesen odaröpített a legujabb korba, arra a helyre, ahol a megalapított haza szabadságának lánglelkű dalnokával, őt követőleg maga a szabadság is sirba dőlt. Mielőtt a vonat Segesvárra berobog, látni a helyet, melynek emléke, mint új seb ég ma is szívünk legmélyén, de ezzel meg nem elégedtek a növendékek. Meg akarták jární azt a földet, melynek téreit orosz katonák magyar vérről öntözték s meg akarták könnyíteni ott lelküket-szívüket egy sóhajszzerű fohászszal, melyet a testvéri kegyelet érzése már a csatahely látára is keblükben fakasztott.

Szép ünnepséggé folyt itt le. A leánykák szavaltak (Berczeller Gabriella Pósa Lajosnak „Petőfi“ c. költeményét, Bakay Margit a „Talpra magyar“-t, végül Kubinyi Eugénia az „Egy gondolat bánt engemet“ c. ódát), majd Bakonyi Hugó, ez a műveltségénél és szakképzettségénél fogva bármely középiskolának diszére válható tanára az irodalomnak, aki mint egyik vezető vett részt a kiránduláson, szép beszédben méltatta a világ legnagyobb lyrikusát, hazánk itt

elesett szabadsághősét, Petőfit. E sorok írójának rövid történeti méltatása után Gyöngyössy István, a segesvári áll. polg. leányiskola derék direktora emlékezett meg a hely szentségéről s azután bevonult az ünneplő ifjuság a Petőfi-muzeumba, majd pedig visszasétált Segesvárra, ahol Petőfinek Köllő által alkotott szobrához vonult fel a várban levő megyeháza elé.

Nem szabad megjegyzés nélkül hagynunk Petőfi híres jeligeje (a „szabadság, szerelem, e kettő kell nekem“) soknyelvű fordításának a szobron való ügyes alkalmazását, ami oly szépen fejezi ki, hogy Petőfi az egész világnak dalolt. („Er hat sein Lied der ganzen Welt gesungen“ — mondja egyik legjelesebb Petőfi-fordítónk, Steinbach József is, az előszóként Petőfiről írott apotheosisában).

A salzburgi fekvésű Segesvárról Nagyszébenbe, a középrajna mellől még a 12. század derekán idetelepített németeknek ebbe a csinos fészkébe vezette az utiterv a társaságot. Innen a város megtekintése után Vizaknára, majd délután a vöröstoronyi szorosba tettek kirándulást, mindenütt a szabadságért megvívott egy-egy véres csatára emlékezve.

A vöröstoronyi szoros, hol hazáját hagyja el az Olt, mély benyomást tett a növendékekre. Természeti szépségekben gazdag részletei bizonyára sokáig emlékezetükben lesznek.

Mánapra virradva Piski felé vette az útját iskolánk. Utközben Alvincet érintettük, melynek kastélyában Martinuzzi Györgyöt l.

a valóságtól megkülönböztetni tudjátok. Mert egy pillanat az, a pálya helyes megválasztása, amelytől fiaitok jó vagy rossz sorsa függ.

A szülők sarkalatos hibája legtöbbször abban áll, hogy a *praktikus* nevelési módra kevés figyelmet fordítanak, hogy gyermekeik lelki állapotát vagy nem ismerik, vagy ugynevezett majomszeretetükben tulbecsülik. Ha gyermekeik mozdulataira ügyelve, már gyermekeségükben megfigyelnek, hogy játék közben mit tartanak ideáljuknak s miért tudnak lelkesedni, észlelt tapasztalataikat pedig később a pályaválasztáskor tekintetbe vennék: bizony sokkal többben volnának e siralom völgyében az elégedett emberek. Nemcsak a magasabb tudományok tanulmánya követel jó, helyes értelmet és ésszt. A mivelt államokban azt találjuk, hogy a legintelligensebb emberek mint a társadalom disze, az ipar és kereskedelem mezején munkálkodnak és hogy azok épen sokoldalú, mélyreható praktikus szakismereteik és értelmiségük alapján tudják a legnagyobb anyagi sikereket felmutatni.

Ha a gyermek pályáját helyesen megválasztottuk, úgy azt meg is fogja kedvelni s pályáján nemcsak boldogulni fog, de megelégedett is lesz. Erre törekedni mindannyiunk kötelessége, mert ez által utódainknak viruló boldog hatást teremtünk és a hazának megelégedett polgárokat nevelünk.

Elfogult ítéletek.

Apró kóboldoknak néha alig képzelhető nagy befolyásuk van reánk, emberekre. Az egyik előtt addig ugrándoznak, fickándoznak — a láthatatlanság varázssipkájába burkoltan — míg valamely emberszerető szerencsés kéz meg nem fogja és a sötét középkorba vissza nem hajigálja. A másiknak már egész vakmerően a vállára ülnek, fejét jobbra fordít-

ják, amikor balra kellene néznie és elég gyakran még a szeméit is lefogva tartják. Ritkán engedik magukat megfogni s ha mégis hurokra kerülnek, oroszláncként védekeznek. A levegő, amelyben ezek a kóboldok leginkább szeretnek forgolódni, tikkadt; tudatlanság, felületesség és követelődzés az elődjük és tulajdonképi nevük: *elfogultság*.

Már a dajkamesével magunkba szívjuk a mérget, melyet megismerésnek hiszünk. Az erényeket, amelyekből jóformán emberfeletti adagot tulajdonítunk a szép regébősöknek, szeretjük átruházni mindazon földiekre, akik rózsás ajkaikkal, gyönyöfogakkal, avagy szép tüzes szempárral megigézni képesek.

Bizonyára soha sem jutnánk azon helyzetbe, hogy a szeretet telt szaruját ömlésszük érdemetlenül egyes személyekre, amikor más helyen nemcsak tartózkodók, bizalmatlanok, sőt ellenszenvvel eltelve vagyunk alaptalanul — ha ítéletünk nem az elfogultság tartaná békóiban. Enélkül bizony nem esnék az életben annyi sérelem, bántás és igazságtalanság. Az elfogultságnak, az előítéletnek legrutabb kóboldja az *ellenszenv*, amely telve van orzással s a mely mögé az esztelenség és a rosszakarat sáncolja el magát. De valjon van-e korlátoltak vagy emberek ellenségei számára kényelmesebb felvilágosító szer, mint az ellenszenv tetszetős szava?

Akik példák és megszokás útján idejekorán tanulták meg, hogy a világosság, tisztaságnak mindenben meg kell adni a kellő tiszteletet, az ilyen emberekben legkevésbé előítéletet találunk, míg a miveletlenség lakóhelyein az előítélet torzképe: a *babona* is tanyáz.

A babona hajlandóság oly ítéletek ápolására, amelyek sötét eredetűek, az ész és értelem világosságát ép úgy kerülik, mint a romboló villámot, egy szóval röviden nevezhetjük a hiszékeny esztelenségnek. Ha hálót von az emberek szemére, úgy másnemű előítélet, mely

sokakat fogva tart sötétségükben s nem enged, hogy világosan lássanak: az első benyomás — a felületes logika bolygófénye, helyesebb nevén: a *külbnyomás*. Minden ember, aki velünk érintkezésbe lép, fölkelti, kihívja ítéletünket: az egyik nagyobb, a másik kisebb mértékben, saját egyéniségéhez vagy azon viszony lényegéhez képest, amely köztünk fejlődik. Amily kevésbé tudjuk egy kut mélységét megmérni tükrének pusztá megtekintése által, ép úgy nem vagyunk képesek mindenkit az első benyomás után megítélni, értékelni. Attól eltekintve, hogy így legbiztosabban válunk a tetetés rabjaivá s akárhánynemes természetet néhány kicsinyes hibája miatt értékén alul ítélünk meg, az efféle még elkeseredettséget is szül és csak később, kellő világításban jutunk annak tudatára, hogy a csalódás, a bizalommal való visszaélés kimaradhatlan következménye annak az előítéletnek, amelyet formáltunk.

De honnan van az, hogy élteesebb emberek rendszerint elfogultabbak, mint az ifjabbak? Talán épen onnan, mivel azt mondhatják magukénak, aminek hijával van az ifjuság: a *tapasztalatot*, amely igen gyakran megcsontosodott elveket érlel meg. Ezenkívül az öregségnek nem ritkán megvan a hajlama arra, hogy a bizalommal jobban fukarkodjék és az ezzel összefüggő előrelátást a végletekig vigye. Ilyeténkép az emberi ítéletet igen gyakran épen az homályosítja el, ami által tisztulnia kellene.

Ha tehát áll az, hogy ítéletünket főleg az élet érleli meg, vagy az élet teszi betegessé, úgy első sorban a nevelésre hárul az a feladat, hogy *csak helyes képeket* ültessen a gyermek gondolkodó mezejére és kiirtsa onnét az előítélet gazát, mely vagy mint pesszimizmus a világot csupa szörnyekkel, vagy mint optimizmus angyalokkal népesíti be. Sem elkeserítő bizalmatlanság, sem ábrándozás nem illenek a való életbe.

Ferdinánd 1551-ben megölette s ezzel a magyar Szapolyai családtól való elpártolásért méltó büntetést kapott.

Piskin ismét a szabadságharc hőseinek áldoztunk künn az emlékoszlopnál, melyen idézve van Bem tábornoknak a piskii hid védelme idejéből fennmaradt híres mondása: „ist die Brücke verloren, ist Siebenbürgen verloren“.

Kis kitéréssel Vajda-Hunyadra rándultunk innen. A vasgyárat, mely ma a kincstár tulajdonában van, mérnökei mutatták be megfelelő magyarázatok kapcsán. A gyárat vaskövel a gyalári bánya látja el, mely innen 18 km távolságban van. Ma iparvasut hozza a vaskövet, de még tíz évvel ezelőtt drótköteleken szállították. A bánya egyébként már a római időkben művelés alatt állhatott, amit az egyik bejáratánál levő, „Fortis“ feliratu római bányamécs látszik bizonyítani.

Másik nevezetesség itt Vajda-Hunyad híres vára, melynek történeti nyomaira már IV. Béla, majd később Nagy Lajos idejéből akadunk, aki is azt a Hunyadi családnak adományozta, mely adományt azután Zsigmond megújította. A vár azonban eredetileg nem olyan alakú lehetett, mint ma. Sok hozzáépítés történt. A nagy lovagtermet Hunyadi János építette, amit egyik oszlopnak vésett felirata igazol: (hoc opus fecit Fiei mag. d. Johnes de Hunyad regi hugi gubna a. d. MCCCCLII-hoc opus fecit Fieri magnificus dominus Johannes de Hunyad regi Hungariae gubernator anno

Domini 1452.) A kápolnán a Hunyadi-Szilágyi cimere árulja el az építőt. A Hunyadi, enyindgi Török, Bethlen, Thököly és Apaffy családok mind birták a várat, miguem II. Apaffy Mihály özvegyéről 1724-ben a kincstárra szállott, amely azt vaslerakóhely gyanánt használta, míg az emeleten hivatalokat helyezett el. 1854-ben leégvén, 20 évig elhagyottan állott, mialatt a csupasz falat verő esőzések nagy károkat okoztak rajta.

A csucsives építkezés remeke ez a ma is jókarban álló vár, melyet a műemlékek országos bizottsága épen most állíttat 800,000 korona költséggel régi fényébe és alakjába vissza. Miközben most a régi vakolatot leszedik, láthatóvá válik az eredeti falazat, melyet később kontár kezekkel egyszerűen bevakoltak; sőt egy helyt egy török eredetre valló külső fal-festés is felszínre került. Az eredeti fal valószínűleg még ezalatt van.

Mutogatnak a várban egy könyoszolyát, melyen állítólag Hunyadi László — valószínűleg váratlanul — született.

Piskiről Dévára, majd Aradra folytattuk utunkat. A dévai várat — sajnos — csak utközben szemlélhettük. Aradon a város s annak egyik főkéssége, a szabadságszobor megtekintése s a vesztőhely láthatása végett a vársáncokhoz való séta foglalta le az időt.

Aradról azután Csabán keresztül a legfrisebb erőben, legszebb színben és legjobb kedvben hazatértünk. Meg sem látszott a lány-

kákon az utazás fáradalma, sőt akárhányszívesen folytatta volna.

A mindenre kiterjedő figyelme és hivatásért fiatalos lelkesedéssel rajongó derék igazgatónőnek egyébként már az utiterv megszerkesztésénél is gondja volt rá, hogy a gyermekeket lehetőleg kimélje. Az utvonalba eső társintézetek igazgatóinak segítségét igénybe vevén, sikerült is — Dévát kivéve — mindenütt jó ellátásról és szállásról gondoskodni. Épen ezért a szivességért, meg a fáradhatatlan kalauzolásért, az illető igazgatókat, névszerint: özv. Rechten Bauer Zsófiát és tantestületét Nagyváradon, Pallós Albert igazgatót Kolozsvárott, Székely János igazgatót és tantestületét Tordán, Krbekné Liber Etelka igazgatónőt Brassóban, Both Péter igazgatót Nagyszébenben, nem is említve a már érintett Gyöngyössi István segesvári igazgatót, külön köszönet illeti meg.

A kényelem szempontjából érdemel említést, hogy igazgatónőnk a m. a. v. igazgatóságától egy másodosztályú külön kocsit eszközölt ki, melyet a már hivatalosan értesített illetékes állomások mindig le- és hozzákapcsoltak a vonathoz.

Ilyen kényelemben nem kellett a gyermekeknek kifáradniok s meg vagyunk győződve, hogy jövő évre is a különben is minimális költségek összeállítandó dalmáciai utra még több jelentkező lesz. drkm.

HIREK.

Törv. közgyűlés. Vár. törvényhatóságunk e hó 14-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyát Szalay Lajos kir. tanácsos polgármesternek nyugdíjaztatás iránti kérvénye és a belügyminiszternek az új szervezeti szabályrendeletre vonatkozó leirata képezi.

Adókvetés. A III. o. ker. adó kvetésére hivatott bizottság e hó 6-án kezdte meg a városháza nagy termében tárgyalásait, még pedig Begecs, Dunagálos, 7-én Ósöve, Piros, 8-án Ujfutak községekre nézve. E hét folyamán, nevezetesen 9-én Kölpény, Tiszaistvánfalva, 10-én Urszentiván, 11-én Kiszács községek vannak soron. Az újvidéki járás községei után e hó 23-tól szept. 5-ig Újvidék városa kerül sorra.

Megszűnt sajtóper. F. hó 9-ik napjára volt kitzve azon sajtóper tárgyalása, melyet Dr. Königstädter Ottó ügyvéd indított Mayer József, a „Határőr“ volt szerkesztője ellen a lapjában hozott közlemény miatt. Miután a felek megállapították, hogy a közlemény tartalma téves értesülésen alapult és Mayer József a közlemény tartalmáért Dr. Königstädternek teljes elégtételt nyújtott, utóbbi visszavonta panaszát. Ennélfogva a kir. törvényszék a tárgyalást beállította.

Új marharakodó állomás. A Bács-bodrog vármegyei h. é. vasutak vonalából kiágazólag az újvidéki *sertéshizlaló* telephez vezető szárnyvágány végén létesített marharakodó „*Újvidék sertéshizlaló*“ néven kizárólag a sertéstelepen hizlalt, vagy hizlás végett oda szállított sertések ki- és berakására szolgáló marharakodó állomásul engedélyeztetett. A szárnyvágányra berakandó hizott sertésküldemények után a szárnyvágány használata címén 100 kilogramonként 20 fillér, de kocsis és fuvarlevelenként legalább 20 korona, az Újvidék állomásra érkező és onnan a szárnyvágányon kiállítandó sovány sertés, tengeri, szén és egyéb küldemények után 100 kilogramonként 14 fillér, de kocsis és fuvarlevelenként legalább 14 korona fizetendő. A kocsis megrendelésére, megrakására és kiváltására az eddig is érvényben volt határozmányok mérvadók. — Ez az új állomás, mely a sertéshizlalókra nézve közvetlenül, de közgazdasági s kereskedelmi szempontból, közvetve egész Újvidék város közönségére is igen nagy fontossága, e hó 6-án nyílt meg s az első berakodás Gerich Ferencé volt.

Olépszlari szaktanfolyam mesterek részére. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy folyó július és augusztus hónapokra eső időszakban Újvidéken *cipésmesterek* részére ipari *szaktanfolyam* rendeztessék. A szaktanfolyam vezetését a m. kir. technológiai iparmuzeum Niedermayer Gyula felső keresk. iskolai tanár és az eddigi ipari szaktanfolyamok vezetőjére bízta, ki már egy, hétfőn tartott értekezleten az érdekelt mesterekkel a tanfolyam célját megismertette és azokkal egyetértve az előkészítő lépéseket megtette. A tanfolyam kezdetét veszi f. hó 13. és 5 hetes lesz, még pedig naponkinti 4 órai oktatással. A tanfolyam egészen ingyenes és csak a tanszerek utáni kiadások egyik részének fede-

zésére minden résztvevő 2 kor.-nát fizet. Iratkozni lehet naponkint a tanfolyam vezetőjénél délelőtt 9—10-ig a felső kereskedelmi iskola épületében (földszint 11. számú ajtó), a hol bárkinek is szívesen bővebb felvilágosítást nyújtanak.

Új ügyvéd. Dr. Maros Károly, városunk jeles készülségű szülötte ügyvédi vizsgát tett — kitünő sikerrel — és ügyvédi irodát nyitott özv. Schomanné Duna-utcai házában.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter a kereskedelmi és belügyminiszterekkel egyetértőleg az újvidéki ker. munkásbiztosító pénztár választott bíróságának elnökévé *Ernst* Ödön, helyettesévé pedig *Molnár* Géza kir. törvényszéki bírakat nevezte ki.

Öngyilkosság. Németh János 26 éves napszámos szerdán reggel Radicevics-utca 24. sz. alatti lakásán felakasztotta magát; mire tettét észrevették, már meghalt. Az öngyilkos elmebajos volt.

Vállalkozók figyelmébe. A m. kir. szegedi II. honvéd kerületbeli csapatok széna, szalma, tüzelőanyag és egyes állomásokon zab szükségleteinek szállítás útján való biztosítása céljából, kizárólag írásbeli ajánlatok útján, az alább felsorolt napokon és állomásokon, *mindenkor délelőtt 9 órakor*, nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni és pedig: *Szabadkán* f. július 16-án a honvéd gy. ezred kezelőtiszt irodájában, *Baján* 17-én, *Nagybecskerekén* 20-án, *Pancsován* 20-án a honvéd állomás parancsnokság irodájában, *Lugoson* 20-án a honvéd gy. ezred kezelőtiszt irodájában, *Szegeden* 22-én a kerület hadbiztonságánál, *Aradon* 22-én a honvéd állomás parancsnokság, *Versecz* 24. a honvéd gy. ezred kezelőtiszt irodájában. Az egyes állomások szükséglete, a szállítási feltételek az egyidejűleg kiadott hirdetményből és az előkészített „*Szállítási feltételek*“ füzetéből megtudhatók, melyek a honvéd kerület hadbiztonságánál, valamint a megnevezett állomásokon elhelyezett honvédsapatok kezelőtiszt, — illetőleg a honvéd állomásparancsnokságok irodáiban betekintheők. A szállítási feltételek füzetei kívánatra a kerület hadbiztonságától díjmentesen megszerezhetők.

A szabad Dunában fürdés áldozata. Vékey Zoltán kir. tszéki bíró polg. isk. IV. osztályt végzett fia: Zoltán, e hó 7-én a szabad Dunában fürödve, a vízbe fult. A közeli révész már csak holttestét fogta ki a Dunából. A mély gyászta döntött szülők iránt városszerte általános a részvét. — Gyermek, kicsik és nagyok szigoruan tartásatok be a szabad Dunában való fürdés tilalmát!

Eljegyzés. Dr. Tibor Dezső újvidéki ügyvéd eljegyezte Dr. Fürst Győző tekintélyes pécsi ügyvéd bájos és szeretetreméltó leányát, Ellát.

Eztis mise. Magyar István újverbázi r. kat. lelkes e hó 5-én, áldozásának 25. évfordulója alkalmából lelkes ovációkban részesült és a szó szoros értelmében ünnepet ült, mely jelentőséget és fényt főleg az által nyert, hogy nemcsak saját — kevésszámú — hível, hanem Ó- és Újverbász községek előljárói, ág. ev., ref. g., kel., g. kath. és izr. hitközségei, lelkeszei

rendezték s mely ünnep mindkét község lakossága részéről a tisztelet és szeretet ünnepevé lett. Verbázi születésű, de Kalocsa, Esztergom, Pécs egyházmegyei papnövendékek segédlete mellett mondott mise után, az üdvözlő küldöttségek végtelen sora tisztelgett a közszeregető jubilánsnál, kinek nemcsak saját egyháza és iskolája, hanem a községnek is szolgálatában szerzett érdemeit lelkes és ékes szavakban méltatták. Nyelv és vallás, rend és állás különbsége nélkül husznál több küldöttség és számos egyesek üdvözölték a jubilánst, kit a szeretetnek e spontán és fényes megnyilvánulása könyekig meghatott. Verbásznak a jóért és érdemesért lelkesedni tudó és szép egyetértésben élő közönsége a jubileum napján este a kaszinó helyiségeiben banketet is rendezett a jubiláns tisztelőire s itt a fehér asztalnál, az elismerésnek öröközőld koszoruját fonták szebbnél szebb felköszöntőkben az ünnepelelt homlokára, ki a híven és önzetlenül teljesített közszolgálat legszebb jutalmát, a közismerést aratta. Lelkipásztorra, tehát a jubilánsra nézve is, nem lehet felemelőbb, megnyugtatóbb tudat, mint hogy az egyház, iskola és köz szolgálatában kifejtett munkásság ép a más vallásnak részéről is osztatlan elismerésben részesül. Az ünnepelelyen Újvidékről is nagyobb számban vettek részt s ezenkívül üdvözlő sürgönyök és levelek a megye minden részéből érkeztek. Július 8-án, mint az első szent mise — primicia — 25. évfordulóján Magyar István Újvidéken, a rókusi kápolnában mondott misét. Az újvidéki tisztelői és barátai részéről e napra Újvidéken tervezett jubileumi ünnepség a jubiláns egyenes kérésére és óhajára elmaradt.

Pályázat. A Bács Bodrog vármegyei általános tanító egyesület elnöksége az Eötvös-alap kezelése alatt álló *Czifrusz* Ferenc-féle szoba alapítványi helyre, valamint *Gräff* Nikáz nevére létesítés alatt álló internatusi helyre az 1908—1909. tanévre pályázatot hirdet. A kérvények a vármegyei tanító egyesülethez f. július hó 10-ig nyújtható be.

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter Sauerborn Károly okl. mérnököt kir. mérnökké nevezte ki és szolgálatátteleire a zombori kir. államépítész hivataltalhoz osztotta be.

Nagy parkünnepély. A József főherceg szanatórium egyesület palánkai bizottsága nagy parkünnepélyt rendezett e hó 5-én a palánkai kaszinóban, mely igen változatos programmal, Palánka s a környék tömeges részvétele mellett pompásan sikerült és jelentékeny összeget eredményezett a tüdőbetegek javára.

A B. Bodrog vm. iparkiallítás összesen 16,930 k. 11 f. bevételt eredményezett. A költségek levonása után fennmaradó 8500 kor. egy — őszkor megnyitandó *női ipariskola* céljaira fog fordíttatni.

Aljegyző-választás. Az Ófutakon megüritült aljegyzői állásra *Markovits* Milos ottani végrehajtó választatott meg.

Tejhamisítás. A földmivelésügyi miniszter elvi határozatként kimondotta, hogy a vizes dézsába öntött és az onnét kimért tej árusítása tejhamisításként büntetendő. Aki az általa hamisított és még más által hamisított tejet

LÖWY MÁTYÁS és Társa divatáruháza Ujvidéken, Főtér, Erzsébetzálloda épület.

Lekötött nyári ujdonságok.	Voile Grenadin, minden színben simán és himzéssel.
	" Mousseline minden színben és árnyalatban.
	" Marquissette csikos és kockás mintákban.

Különlegességek himzett ruhákban, batisztból vászonból, szövet- és Selyemből.

77-100 **NŐI- ÉS GYERMEK FÜRDŐ RUHÁK.**

is árul, hamisításért és forgalomba hozatalért marasztalando el, mert ez az eljárás a tejeladás körül a tejhamisítás ismervét nyilvánvalóvá teszi.

Vasut építés Bács megyében. A kereskedelemügyi miniszter Zákó István zentai, Fekete Adolf és Biró József budapesti lakosnak a zentai Tiszaparttól, illetőleg hajórakodó állomástól kiindulól, Zenta város belterületén át a Bácsbodrog vármegyei egy. h. é. vasutak Zenta állomásig és innen folytatólag, Felsőhegytelep, zentai alsó és közép szállások, Kávia, Tornynos és Külsőpuszták érintésével, Bácsstopolya község belterületén át a m. kir. államvasutak Bácsstopolya állomásig és folytatólag Bajsa község, Roglatica-pusztá, Gyulafalva és Kerény vagy Csonoplya községet érintve, a m. kir. államvasutak Zombor állomásig, innen Bezdán község belterületén keresztül a dunai hajórakodó állomásig és ezen vonalnak Bácsstopolya állomásából való kiágazásával Ómoravica és Pacsér községek határain át a m. kir. államvasutak Bajmok állomásáig, végül Zenta állomástól a zenta-csókai rendes nyomtávu h. é. vasut sinpára közé beillesztendő keskenyágányu vonalvezetéssel s innen folytatólag egyrészt Hodics, Szaján és helyi érdekű gazdasági vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét egy év tartamára meghosszabbította.

Türr tábornok szobra. Baja város törvényhatósági bizottsága legutóbb megtartott közgyűlésén Türr tábornoknak, a város szülöttének szobrára 10 éven át évi 700 koronát szavazott meg, megalakítva egyúttal a szoborbizottságot is, mely ez irányban széleskörű társadalmi gyűjtést indít.

Új személydijszabás életbeléptetése. A Karánsebes-Hátszegi h. é. vasut vonalán a megnyitás napjától zónarendszerű személy és podgyász dijszabás lép életbe. Ezen dijszabás a MÁV dijszabás elárúsirodájában (Budapest VI., Csengery-u. 33.) 20 fillérért kapható.

B. Bodrog vm. állategészségügyo junius 24-én. Lépfene: Paripás 1, Kula 1, Dunabökény 1, Palánka 1, Turja 1, Ada 1, Boldogasszonyfalva 1, Zenta 2, Szabadka 1, Zombor 1 udv. — Vesztség: Gombos, Monostorszeg, Szond, Gara, Hercegszántó, Bács, Óverbász, Ujverbász, Szépliget, Bácsföldvár, Szenttamás, Bajsa, Martonos, Boldogasszonyfalva, Magyar-kanizsa, Zenta, Zombor 1-1, Kerény 3 udv. — Takonykór és bőrféreg: Mélykut, Topolya, Ada, Csurog 1-1 udv. — Rühkór: Sztapár, Péterréve, Csantavér, Topolya, Nádálja 1-1, Kula 3 udv. — Sertésorbanc: Szentfűlöp, Palánka, Szenttamás, Topolya 1-1, Ada 2, Sajkásgyörgye 3, Bácsordas 5 udv. — Sertésvész: Monostorszeg, Bácsalmás, Mátételke, Rém, Bácsborsod, Bácsujfalu, Vajszka, Sajkászentiván 1-1, Pacsér, Körtés 2-2, Madaras 3 udv.

Gyorsvonat megállítása Hernád-németi megállóhelyén. Sátoraljujhelyről reggel 7 óra 44 perckor induló és Budapest keleti pályaudvarra délután 1 órakor érkező gyorsvonat folyó évi július hó 1-től kezdve Hernád-németi megállóhelyen délelőtt 9 óra 12 perckor utasok fel- és leszállása céljából egy percnél rövidebb időre rendszeresen meg fog állani.

A pozsony-ujvári-récsel vonalon a reggeli vonatok menetrendje f. évi július hó 10-től kezdve olyképen módosították, hogy az indulásnak Pozsony-Ujvárosról való változatlan fenntartása mellett az érkezés Récsére már reggel 5 óra 49 perckor történik, vissza pedig a vonat Récséről reggel 6 óra 6 perc helyett már 5 óra 54 perckor indul és Pozsony-Ujvárosra reggel 6 óra 21 perckor érkezik.

A MÁV igazgatóságától azon értesítést vettük, hogy a bicskeszékesfehérvár-sárbogárdi helyi érdekű vasut vonalán, Börgönd és Bodakajtor-Felsőszentiván állomások között létesített „Belsőbaránd” nevű állomást 1908. május hó 15-én átadták az összforgalomnak s e naptól kezdve onnantól az összes személyszállító vonatok az általános menetrendhirdetmény I. részének 3. mezejében kitüntetett időben indulnak.

CSARNOK.

Az elválhatatlanok.

Írta: *Kleiner József.*

A múlt nyáron Sz... város temetőjében járva, egy gyönyörű sirbolt vonta magára figyelmemet. Egy ideig gyönyörködtem a remek alkotásban, majd kíváncsivá lettem, ki lehet az a boldog halott, ki még halála után is megmutatja a világnak és a halandó embereknek, hogy a pénz, főleg ha sok van, bámulat tárgya. Amint közelebb értem a sirbolthoz, ezt olvastam le róla: „Szanta Ferenc és Nyárai László az elválhatatlan barátok 1906. július hó 7-én tétettek e közös sirboltba”.

Ezen furcsa felirat szegyet ütött a fejembe. Azt gondoltam, hogy ez a két atyafi vagy azok örökösei, az elválhatatlanság jelképe alatt a túlők elválhatatlan takarékoságot tartották szem előtt. De igaz is, minek csináljanak két sirboltot, az egy napon megholtaknak. Nem rossz gondolat és azért iparkodtam, hogy egyet-mást megtudjak az elválhatatlanokról. Eredményem a következő:

A fent nevezettek jó barátok voltak. Együtt jártak mindig, segítői és támogatói voltak egymásnak és a szegényeknek. Együtt elmélkedtek a kor hibáin és fáradoztak azok kiküszöbölésén. Nem is voltak ők tulajdonképpen ketten, mert amit az egyik helyesnek, jónak ismert és mondott, azt a másik is annak tartotta. Egy test, egy lélek voltak. Barátságukat és egygyé tartozásukat nem is tudta semmilyen megpróbáltatás megsemmisíteni, csak a szerelem. Együtt ismerkedtek meg Annussal, kettesben udvaroltak neki és duóban lettek belé szerelmesek.

Ezen időtől a barátság csupán képmutatásból állott. Kicsinyek voltak ahhoz, hogy az egyik lemondjon a másik javára. Annus, ha az egyikkel társalgott, elfelejtette a másikat és viszont.

Csodálatos dolog ugyan, de úgy történt és ő nem is tudott ezen segíteni. Bár sokszor hol az egyiket, hol a másikat szerelméből kiküszöbölni akarta, nem sikerült. A két férfi pedig mindjobban meggyűlölte egymást és akik életüket tudták volna egymásért feláldozni, azokból halálos ellenségek lettek.

Nem, ennyire mégsem hidegült el, bár a látszata ez volt. Reggeli 5 órára volt kintüve az utolsó találkozás, egyiküknek meg kellett halni. A reggelt megelőző éjjel azonban mindkettő szükségét érezte, hogy a másikkal még egyszer beszéljen. Feri, a fiatalabbik éppen akkor lépett Laci szobájába, mikor az hozzá akart menni. A két barát találkozása a szomorúság és fájdalom hatványozott vegyülete volt. Átölelve tartották egymást sokáig, szóhoz nem jutottak, felindulásukat csak a könnytelen zokogás árulta el.

Mikor kibontakoztak egymás karjából, némán néztek még egy ideig, majd halk és bántortalan hangon kezdtek egymással beszélgetni. Nem voltak már most képmutatók, elmondták mindent, azt is, mint játszották ki egymást. Visszamentek az emlékezés szárnyain a gyermekévek cselekedeteire, milyen jó is volt ezekre visszagondolni! Elérkezett

azonban a válás, némán, fájdalomteljesen szoritottak kezett.

Szegény boldogtalanok most már belátták, hogy a barátságot az önzés mégis megtöri. Becsületes, jóra való, gazdag ember volt mindkettő, mindegyikük boldoggá tudta volna tenni Annust. De az önzés nem engedte, hogy lemondjon egyikük is, pedig nem volt valószínűtlen, hogy mindketten meghalnak. De ökre erre nem gondoltak és ha eszükbe is jutott, iparkodtak ezen gondolatot elűzni.

Feri sétáját nem tudta senki, csak Laci inasa, de ez csak később mesélte el és így párbajt megtartottak. Reggel 5 órakor hosszú fekete kabátban, fekete nadrágban és fehér ingben állottak egymással szemben. De nem is kellett volna olyan jó céltáblás ruhában megjelenni, mert akkor is az lett volna az eredmény. A párbaj után egy közös sirba tették őket. Vagyonukat Annus örökölte. Ő építette aztán azt a szép sirboltot, hogy ezáltal az elválhatatlanok iránti halálját lerója, de főleg azért, mert vagyonukat neki hagyták. A temetés után hat hónapra aztán férjhez ment egy főhadnagyhoz. A boldogság azonban nem tartott sokáig, mert az adósságok vagyonának háromnegyed részét felették és a főhadnagynak asszony nem kellett.

Valjon nem-e lett volna jobb Annuskának megörülni az elválhatatlanok halála után? így legalább uri kényelemben élhetett volna, mely privilégiumot pénzért még az örültek is élvezhetik.

Nyilt-tér.

Hol akarja szabadságidejét eltölteni?

Egy egészen kicsiny, csöndes fészekben, magasan fönn a thüringiai erdőben. Ott még orvos és gyógyszerár siues. — De hát ha megbetegszik? — Ugyan, kérem — beteg; legfőbb meggyűlöltem magam, a mi nyaralásom meg szokott történni. De ebben az esetben egyszerűen beveszem az én régi kedves Fay-főle valódi szodeni ásvány-pasztiláimat, amelyekből tizenkét skatulya az utazóladámban van és akkor nem árt nekem semmiféle meghülés. Fay valódi szodeni je 1 K. 25 fillérért minden gyógyszerárban, drógériában és ásványvízkereskedésben kapható.

Vezérképviselő: Auszria-Magyarországra: W Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17. Főraktár Budapest: Egger Leó dr. és Egger J., VI. Váci-körút 17., Kochmeister Frigyes utóda, V. Hold-utca 8., Thallmayer és Seitz, V. Zrínyi-utca 3., Török József, VI. Király-utca 12.

Felelős szerkesztő: Lusztig Nándor dr.
Szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Természetes, ezüst üstben mindenkor frissen befőzött kiváló finom
málnaszörpöt
szállít
Gessler Siegfried
csász. és kir. udvari szállító és ő csász. és kir. Fensége József Főherceg kamarai szállítója
Kőbánya.

Vendéglős uraknak!

600 liter igen jó karlócai borom van eladó.

Bővebb értesítést ad

Jánosi István, Káty.

Árlejtési hirdetmény.

A Maticza Szrbszka igazgató választmányának f. évi június hó 27-én 184/J. O. szám alatt hozott határozata alapján a Moholi határban (Topolya közelében) fekvő Gyorgyevics-Simon-féle alapítvány tulajdonát képező szálláson egy istálló építésére árlejtési hirdetmény iratlik ki.

Az árlejtés f. évi július hó 30-án 10 órakor délelőtt a helyszínen, fog megtartatni.

A költségvetési összeg 9815 korona 38 fillért tesz ki.

Az árverési feltételek és a tervrajz az árlejtés napjáig a Maticza Szrbszka könyvelőségében és az árlejtés napján a helyszínen megtekinthetők.

Ujvidéken, 1908. évi július hó 4-én.

A Maticza Szrbszka,
igazgató választmánya.

Sörcsarnok átvétele.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy nagybátyám nevén ismert, jónévű *Maldacker Márton*-féle Kossuth Lajos-u. 18. sörcsarnokot július 1-én átvettem s ünnepélyes megnyitása szombaton, július 4-én este történt. *Jó konyháról és italokról kezeskedik* Tisztelettel

Maldacker Márton.

Jégszekrények

a legjobb kivitelben minden háztartási és üzleti célra.

Fürdőkádok, Closetberendezések, Háztartási cikkek és konyhaberendezések.

Számos referencia Telefon 148.

SAJÁT GYÁRTMÁNY

Klees József és Fia Ujvidék

6-12

Fő-utca 21.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
olagendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt feleke szalonruhához 20. — K-ért, szintügy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarut stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bizható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is teljesen triss árban

MIT IGYUNK?

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

hogy egészségünket megóvjuk, mert osakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbizt. óvószér.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemesak biztos óvszer-fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő széro a legkülönböztöb gyomor-, légszó- és húgyszervi betegségeknek 20 év óta bebizonyosodott, hogy még ragálós betegségekktől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelölöb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltörösenál valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél sőt a szódavíznél is olesóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszögényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szorvoztettek, ugyanott a forrás leirásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forrásvezetőség.

8-15

Főraktár: Dietzgen fial uraknál Ujvidéken.

Kedvelt borvíz! B.

Nyomatott Hirschenhauser Benó könyvnyomdájában Ujvidéken.

MAV. 158974/908. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az 1909. évben és részben 1911 év végéig terjedő időben kisebb mennyiségben szükséges alább felsorolt műhelyi faanyagok szállítást biztosítani kívánjuk és azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

A szükséges mennyiségek megközelítőleg a következők: 1. 25 m³ erdei bükkfa deszka, 2. 63.5 m³ metszett luc fenyőfa. 3. 70 m³ erdei bükkfa palló, 4. 210 m³ hársfa palló, 5. 35 m³ kórisfa palló, 6. 20 m³ luc fenyőfa palló, 7. 245 m³ nyárfa palló, 8. 38.6 m³ keményszálfa, 9. 600/05 kg/m³ mahagonyfa, 10. 500 m³ vágott lemezfa diófából 2^mm vastag, 11. 80 m³ vágott lemezfa diófából 5^mm vastag, 12. 25 m³ vágott lemezfa amerikai diófából 2^mm vastag és 13. 40540 folyóméter különféle alaku fényezetlen diófaléc.

Az ajánlatok f. július 27-én déli 12 óráig anyag és leltárbeszerzési szakosztályunknál (VI. Andrassy-ut 73. II. em. 43/a ajtó) betérjlesztendők, az 5% bánatpénz pedig f. július 26-án déli 12 óráig budapesti főpénztárunknál leteendő.

A részletes pályázati felhívás, nem különben az ajánlattételre használandó ajánlati minták, melyekben az előre láthatólag szükséges méretek és az azokból biztosítandó mennyiségek vannak felsorolva, alulírott igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 43/a ajtó) és valamennyi üzletvezetőségénél megtekinthetők, illetőleg ott megszerezhetők. A 122291/96. sz. általános, valamint műhelyi cé-

lokra szükséges fák szállítására vonatkozó 82144/98 sz. érvényben levő különleges szállítási feltételek szintén ezen hivataloknál megtekinthetők és a budapesti nyomtatványtárunknál (VI. Andrassy-ut 73/75 sz.) a vételár (általános feltételek 50 f. különleges feltételek 30 f.) befizetése mellett beszerezhetők, de posta utján is kaphatók, ha a vételáron kívül postaköltség fejében 20 f. nevezett nyomtatványtárhoz beküldetik.

Budapest, 1908. évi június hóban.

A m. kir. államvasutak
igazgatósága.

MAV. ad 91406/908 szám.

Pályázati hirdetmény.

A MÁV igazgatósága az 1908. évben szükséges vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi július 25. déli 12 óráig betérjlesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi július 24. déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, valamint a szükséges mennyiségeket feltüntető kimutatások, ugyszintén a különleges szállítási feltételek és rajzok a máv anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1908. június hóban.

Az igazgatóság.

„WINKLER“-féle villamos színházak vállalata.

BUDAPEST.

DEBRECEN.

KASSA.

Ujvidéken a törvényszéki palota mellett.

Óriási szellőztetett pavillon. kényelmes helyekkel. — Saját 16 lóerejű gőzgép és villanytelep — Az előkelő közönség találkozó és szórakozó helye. — Remek tanulságos és szórakoztató előadások.

KATONAI HANGVERSENY.

Bővebbet a napi falragasz- és színlapon.

Uj uri és női divatkereskedés.

Van szerencsém a helybeli és környéki tisztelt közönség becses tudomására hozni, miszerint eddigi *Csávits Branko* című cégemet *Popovits Lyubomir* urral

CSÁVITS ÉS POPOVITS

cég alatt egyesítettük.

Az üzletet (Popovits M. Testvérek azelőtti helyiségében) tetemesen bővítettük és a mai szellemnek megfelelőleg a legjobb angol, francia, német és svájci áruval elláttuk a legolcsóbb ártól drágább áraigig.

Üzletünkben kaphatók: bluzok, szoknyák, vászon- és battiszt- és hlmzett ruhák, zsupónok, nap- és esernyők, keztyűk és harisnyák, hlmzések, csipkék, legdivatosabb mindenféle disztimények női toillettek számára.

Különlegességek legjobb szabásu francia fűzőkben. A t. c. hajadonok figyelmét fordítjuk chiffonban, battisztban és legfinomabb vászonban való vehérnemű nagy választékára a mi üzletünkben. Kivánságra mindenkor állunk rendelkezésre gazdag kollekcióval.

Urak számára ajánljuk nagy választékunkat legjobb minőségű mindenféle fehérneműben, angol kalapokban, cilinderekben, esernyőkben, pálcákban, gallérokban, nyakravalókban, kézelőkben, zsebkendőkben és uri-divak minden egyéb kellékeiben.

Nagy választék uti bőröndőkben. — Helybeli és vidéki megrendeléseket eszközünk pontosan és gyorsan. **SZABOTT ÁRAK.**

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsóburuttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok allanak be.
forrást, ha májbajoktól és sargaságtól szabadulni akarunk.

8-15